

Asia: HE 124/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rahankeräyslain 1 §:n muuttamisesta

Finnwatch kiittää mahdollisuudesta lausua hallintovaliokunnalle rahankeräyslain muuttamisesta siten, että päästökompensaatiopalvelut rajattaisiin lain soveltamisalan ulkopuolelle. Finnwatch tukee näkemystä siitä, ettei rahankeräyslaki ole oikea väline päästökompensaatiopalveluiden sääntelyyn ja että ne tulisi rajata sen ulkopuolelle.

Samalla on kuitenkin huomioitava se, ettei alaan kohdistu nykyisellään muutakaan sääntelyä, vaikka sellaiselle on ilmeinen tarve. Kun rahankeräyslain alalle muodostama rajoite nyt poistuu, on erittäin kiireellistä laatia alalle kompensaatiota koskevia markkinointiväitteitä ja kompensaation laatua koskevat sitovat säännöt.

- Finnwatchin kesäkuussa 2021 julkaisema selvitys¹ osoitti merkittäviä puutteita Suomessa markkinoitavissa kompensaatiopalveluissa. Useassa tapauksessa kompensaation kriteerit eivät täyty esimerkiksi ilmastovaikutuksen pysyvyyden osalta. Moninaisten puutteiden voidaan katsoa johtuvan siitä, että alalle ei ole olemassa sitovia sääntöjä kompensaatiota koskevia markkinointiväitteitä ja laatua koskien. Sääntelyn puute on erityisen ongelmallista, sillä ala on voimakkaassa kasvussa².
- Päästökompensaatiossa on kyse päästöjen hyvittämisestä, mikä toteutuu vain tiettyjen kriteerien³ täytyessä. Huonolaatuisella kompensaatiolla, jossa nämä kriteerit eivät täysin täyty, ei ole välttämättä juuri minkäänlaista ilmastovaikutusta ja siihen kohdistuva kysyntä on pois hyvälaatuisen kompensaation kysynnästä. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että säätelemättömällä kompensaatiomarkkinalla on ilmastolle vahingollinen vaikutus.
- Alan sääntelytarpeita ja -mahdollisuuksia on selvitetty ympäristöministeriön teettämässä ja elokuussa 2021 julkaisemassa selvityksessä⁴. Eduskunnan tulisi rahankeräyslain muutoksen yhteydessä edellyttää valtioneuvostolta pikaisia toimia, jotta kompensaatioalalle saadaan ilmastohyödyn varmistavaa sääntelyä.
- Osana kompensaation sääntelyn kehittämistä Suomen tulisi mahdollistaa niin sanotun kaksoislaskennan välttäminen. Finnwatch katsoo, ettei kompensaatioksi

¹ <https://finnwatch.org/fi/julkaisut/aneakauppaa-vai-ilmastotekoja>

²

<https://www.ecosystemmarketplace.com/articles/press-release-voluntary-carbon-markets-rocket-in-2021-on-track-to-break-1b-for-first-time/>

³ https://finnwatch.org/fi/julkaisut/aneakauppaa-vai-ilmastotekoja#2_3

⁴ <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163347>

tulisi kelpuuttaa sellaista toimintaa, jossa saavutettu ilmastohyötyä kaksoislasketaan myös Suomen valtion hyödyksi⁵, vaikka se täyttäisi lakimuutokseen esitetyn määritelmän siitä, että siinä “todennetulla ja lasketulla tavalla vähennetään tai poistetaan kasvihuonekaasuja ilmakehästä tai vältetään niiden pääsemistä ilmakehää”.

⁵ <https://finnwatch.org/images/pdf/kompensaatiovetoomus13syyskuuta2021.pdf>